

VERTREKKEND ACAM-DIRECTEUR DICK VAN DER ZON

'Openbaar beroep nemen aan onze

Sommige afspraken hebben een lange voorbereidingstijd. Bijvoorbeeld het interview met Dick van der Zon, vertrekkend directeur van de Amsterdamse gemeentelijke accountantsdienst ACAM Accountancy en Advies. In het voorjaar van 2010 kondigde hij zijn vertrek aan, maar bij gebrek aan een opvolger werd dit enige tijd uitgesteld. Op 1 juli 2011 is het zover. Tijd voor een terugblik met een kritisch NBA-lid.

TEKST ADRIE BOXMEER | BEELD SIMONE VAN ES

kan voorbeeld integriteit'

Het gevolg van een afspraak die 'lang in de wacht heeft gestaan' is dat de geïnterviewde enigszins weet wat hij kan verwachten. Want het verzoek van Van der Zon een jaar geleden om alvast wat gespreksonderwerpen opgestuurd te krijgen, leidt er nu toe dat hij met een resoluut gebaar aan het begin van het interview een aantal volgeschreven vellen voor zich neerlegt. "Ik heb wat zaken voorbereid."

Gelukkig leidt het niet tot een plichtmatig gesprek waar elke verrassing al bij voorbaat is weggemoffeld in een stapel A-4tjes. Dat blijkt al bij de eerste vraag: is het nog verantwoord de boekhouding van de grootste stad van het land door een accountant in dienst van dezelfde gemeente in plaats van - zoals Rotterdam onlangs heeft besloten - een externe accountant te laten controleren? De roep om onafhankelijkheid en transparantie wordt immers steeds groter? Van der Zon reageert als door een adder gebeten. "De vraag suggereert dat wij als gemeentelijke accountant niet onafhankelijk zouden zijn. Niets is minder waar. De onafhankelijke positie van de dienst is geregeld in een verordening en bovendien is de Wta van toepassing. De gemeenteraad, het college van B en W en de accountant weten precies wat de wederzijdse bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn. Voeg daarbij het toezicht vanuit de Rekenkamer Amsterdam en de openbaarmaking van hun bevindingen. Daarmee is wat mij betreft geen discussie mogelijk over onafhankelijkheid en transparantie."

POLITIEKE VOORKEUR

Voor alle duidelijkheid voegt Van der Zon er aan toe: "De gemeenteraad is onze enige opdrachtgever. Wij controleren voor de raad de jaarrekening van de gemeente. Wat de raad daar verder mee doet, is aan haar. Het laatste wat je moet willen is in een discussie tussen raad en college verzeild te raken. Dat is een politiek mijnenveld en daar blijven we dan ook keurig buiten."

Om die reden is Van der Zon geen lid van een politieke partij en houdt hij zijn voorkeur op dat gebied geheim. "Ik ben onpartijdig en wil dat vooral zo houden." Op de vraag wat hij vindt van het feit dat de nieuwe directeur van de Rekenkamer Amsterdam lid

ACAM BREIDT ACTIVITEITEN UIT

Bij ACAM Advies en Accountancy werken zo'n negentig mensen. Het aantal medewerkers is de afgelopen jaren gedaald, omdat het gemeentelijke apparaat dat moet worden gecontroleerd kleiner is geworden. Zo werd het aantal stadsdelen vorig jaar teruggebracht van veertien naar zeven en zijn diverse gemeentelijke diensten geprivatiseerd. Omdat ACAM 'de eigen broek moet ophouden', besloot men nieuwe inkomstenbronnen aan te boren. Zo houdt de organisatie zich nu ook bezig met operational audit. Voor de gemeente en de diverse diensten worden diverse onderzoeken uitgevoerd, bijvoorbeeld naar de beheersing van het Wallenproject waarmee de gemeente de criminaliteit in de rosse buurt wil terugdringen.

OVER HET FEIT DAT DE NIEUWE DIRECTEUR VAN DE REKENKAMER AMSTERDAM ACTIEF WAS IN DE PVDA: 'DAAR VIND IK HELEMAAL NIETS VAN.'

is van de PvdA en voor die partij actief is geweest als raadslid in Haarlem, toont hij zijn beminnelijkste glimlach. "Daar vind ik helemaal niets van. Dat is een zaak van de gemeenteraad die de directeur heeft benoemd. Daar ga ik niet over."

INTEGRITEIT

Dick van der Zon heeft zich tijdens de laatste NIVRA-nieuwjaarsbijeenkomst hogelijk verbaasd over de toespraak van voorzitter Ruud Dekkers. "Hij had het over de nieuwe NBA-ledengroep LIO voor interne en overheidsaccountants. Die combinatie vind ik om te beginnen al een gotspe, alsof beide beroepsgroepen ook maar iets met elkaar te maken hebben. Een interne accountant is in een heel ander domein actief dan een overheidsaccountant."

Dekkers verwees naar het onderzoek van de AFM waarin de toezichthouder forse kritiek uitoefende op de kwaliteit van de controles van de big four. Volgens Dekker (daarin overigens gesteund door de meeste

'TOEZICHTRAPPORTAGES VAN OPENBARE KANTOREN PUBLICEREN, DRAAGT MEER BIJ AAN INTEGRITEIT DAN HET VERPLICHT VOLGEN VAN EEN CURSUS ETHIEK.'

DICK VAN DER ZON

Dick van der Zon (61) kreeg op de middelbare school interesse voor het vak van accountant en besloot daarop naar de Hogere Economische School in Amsterdam te gaan. Na deze studie begon hij bij een middelgroot accountantskantoor in Amsterdam en volgde hij de NIVRA-avondopleiding. Vervolgens werkte hij als EDP-auditor bij het Gemeentelijk Energiebedrijf van Amsterdam. Nadat hij zijn studie had afgerond, trad hij in 1984 in dienst van de Gemeentelijke Accountantsdienst. Tien jaar later werd hij benoemd tot directeur. Op 1 juli 2011 vertrekt hij bij de dienst die tegenwoordig ACAM Accountancy en Advies heet.

Van der Zon heeft binnen het NIVRA diverse functies bekleed. Zo was hij lid van een commissie die adviseerde op het gebied van automatisering, lid van het College Collegiale Toetsing en zat hij in een commissie die voorschriften opstelde over de onafhankelijkheid van overheidsaccountants bij assuranceopdrachten.

Dick van der Zon wordt op 1 juli opgevolgd door Martine Koedijk. Zij werkte sinds 2003 bij het ministerie van Financiën, waar zij vanaf oktober 2008 directeur van de Rijksauditedienst was. Daarvoor was zij in dienst bij KPMG.

aanwezig, red.) moesten ook de LIO-leden hier lering uit trekken.

Van der Zon: "Kom op zeg, het is net andersom! Amsterdam heeft als een van de eerste gemeenten een beleid ontwikkeld dat is gericht op het vergroten van de integriteit onder ambtenaren. Wij hebben al jarenlang intensief contact met het Bureau Integriteit. Onze medewerkers volgen trainingen die hen moeten leren wat te doen bij bepaalde dilemma's. Misschien kunnen de big four nog wat van ons leren op het gebied van integriteit."

Volgens Van der Zon kunnen de openbare accountants ook op het gebied van openbaarheid nog wat van ACAM leren. "Onze rapporten zijn altijd openbaar, want ze worden toegevoegd aan de stukken voor de gemeenteraad die iedereen kan inzien. Over transparantie gesproken! Ik zou het overigens toejuichen als ook de openbare kantoren hun toezichtrapportages zouden publiceren. Dat draagt meer bij aan integriteit dan het verplicht volgen van een cursus ethiek. Onafhankelijkheid is een geesteshouding die je van huis uit hebt of niet. Dat is niet te leren."

NIET-FINANCIËLE INFORMATIE

In al die jaren dat hij directeur van ACAM was, is hij geconfronteerd met een aantal projecten die financieel uit de hand liepen. Het treffendste voorbeeld hiervan is uiteraard de Noord/Zuidlijn. "In het kader van de jaarrekeningcontrole rapporteren wij over relevante risico's. Wat daar verder mee gebeurt, is niet aan ons. Maar we hebben dan in ieder geval gewaarschuwd. Zo hebben we onderzoek gedaan naar de projectbeheersing bij grote projecten, zoals AMSYS, dat staat voor Amsterdam Metro System."

Ook zet ACAM op dit moment de eerste stappen op het gebied van de controle van niet-financiële informatie. "Zo hebben we onderzoek gedaan naar het Wallenproject. Hierbij wil de gemeente in de rosse buurt zoveel mogelijk criminele invloeden, waaronder vrouwenhandel, uitsluiten. Wij hebben bekeken hoe dit project wordt beheerst."

Laatste vraag: wat gaat Van der Zon vanaf 1 juli doen? 61 jaar, is dat al een leeftijd om op zijn lauweren te rusten? "Ik weet nog niet wat ik ga doen. In ieder geval eerst een paar maanden helemaal niets. Althans niet werken, wel fietsen", terwijl hij verwijst naar het schilderij in zijn kantoor van een wielrenner. En daarna? "Ik wil mijn kennis nog eens graag inzetten voor een instelling die actief is op maatschappelijk terrein. Maar ik heb nog geen concreet idee." □

